

KUTSESTANDARD

Abivahendispetsialist, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Abivahendispetsialist, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

<p>A.1 Töö kirjeldus</p> <p>Abivahendispetsialist, tase 4 töö eesmärgiks on inimese tegutsemisvõime säilitamine ja piirangutest tulenevate häirete vähendamine ja kompenseerimine sobiva abivahendiga. Abivahendispetsialist töötab ajutiste või püsivate tegutsemispiirangute ja/või funktsioonihäiretega inimestega abivahenditeenust pakkuvas ettevõttes, rehabilitatsiooni-, tervishoiu-, hoolekande- või haridusasutuses.</p> <p>Abivahendispetsialist, tase 4 töötab üksi või meeskonnas ja teeb koostööd tervishoiu-, haridus- ja sotsiaalvaldkonna spetsialistidega ning kliendi tugivõrgustikuga. Töö eeldab aktiivset suhtlust sihtgrupiga ning ergonoomiliste töövõtete ja isikukaitsevahendite kasutamist.</p> <p>Kutsealal on ka abivahendispetsialist, tase 5 kutse. 5. taseme abivahendispetsialist omab süvendatud erialaseid oskuseid ja teadmisi.</p>
<p>A.2 Tööosad</p> <p>A.2.1. Kliendi nõustamine   A.2.2. Abivahendi valimine   A.2.3. Võrgustikutöö   A.2.4. Abivahendi tehingu teostamine</p>
<p>A.3 Kutsealane ettevalmistus</p> <p>4. taseme abivahendispetsialistil on üldjuhul vähemalt keskharidus ning ta on kas läbinud erialase kutseõppe õppekava või omandanud kutseoskused töö käigus (vt ka B.1).</p>
<p>A.4 Enamlevinud ametinimetused</p> <p>Abivahendispetsialist.</p>
<p>A.5 Regulaatsioonid kutsealal tegutsemiseks</p> <p>Vastavalt sotsiaalhoolekande seadusele peab abivahendi müüja või üürija igas müügipunktis töötama vähemalt üks spetsialist, kes omab kutsetunnistust.</p>
<p>A.6 Tulevikuoskused</p> <p>Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metodoloogiliste oskuste, hindamisvahendite tundmise ja tõlgendamise ning rakendamise oskus. 2. Tehnoloogilised lahendused ja nende areng muudavad abivahendite tööstust. Seetõttu on oluline olla kursis uusimate tehnoloogiliste arengutega. 3. Suhtlemis- ja koostööoskused on jätkuvalt olulised klientide nõustamisel sobivate abivahendite valimisel ja teabe vahetamisel seotud osapooltega. 4. Arendama peab oskust mõista abivahendite kasutamist kui terviklahendust ehk näha kehaliste, vaimsete, sotsiaalsete ja keskkondlike tegurite koosmõju.

5. Valdkonnas on oluline loov lähenemine, kuna loominguiline mõtlemine aitab leida uusi viise abivahendite kohandamiseks vastavalt klientide vajadustele ning võimaldab järgida uusi suundumusi abivahendite tööstuses.

B-osa

KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Abivahendispetsialist, tase 4 kutsestandard koosneb üldoskustest ja kompetentsidest. Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused B.2 ja kõik kompetentsid B.3.1-B.3.5.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele

Nõuded kutse taotlemisel

1. Vähemalt keskharidus
2. Erialane kutseharidus või erialane töökogemus
3. Eesti keelest erineva emakeelega taotlejatel keeleseadusest või selle rakendusaktidest tulenevalt eesti keele oskus tasemel B1.

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Sama taseme kehtiv või mitte rohkem kui 8 kuud tagasi kehtivuse kaotanud kutse
2. Vähemalt 3-aastane erialane töökogemus viimase 5 aasta jooksul

Kutse andmise korraldamine on reguleeritud abivahendispetsialisti kutsete kutse andmise korras.

B.2 Abivahendispetsialist, tase 4 üldoskused

1. Järgib oma tegudes õige ja vale üldtunnustatud põhimõtteid, käitub teiste inimestega ja tööülesandeid täites viisakalt, ausalt, õiglaselt, läbipaistvalt ja erapooletult.
2. Juhindub oma töös ja kutsealases tegevuses üldtunnustatud ja tööalastest eetikanõuetest; arvestab teiste kutsevaldkondade spetsialistide käitumise aluseks olevate heade tavadega.
3. Järgib tööd tehes asjakohaseid juhiseid, nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt.
4. Järgib oma töös konfidentsiaalsusnõudeid ja isikuandmete kaitsega seotud õigusakte.
5. Kasutab töötades mugavaid ja tervislikke kehaasendeid, töövahendeid ja -võtteid; arvestab halbade harjumuste mõjuga iseendale ja teistele.
6. Loob ja säilitab teistega suheldes hea kontakti, väljendab end viisakalt ja arusaadavalt.
7. Teeb ühiste eesmärkide nimel tõhusat koostööd, mõistes oma ja kolleegide rolli meeskonnas ning käitudes usaldusväärset ja koostööd soodustavalt.
8. Märkab ja mõistab teiste tundeid, vajadusi ja reaktsioone, tuvastab nende põhjusi ning arvestab oma tegevuses sellega.
9. Säilitab lahkkelides rahu ja lugupidava suhtumise ega lase teiste emotsioonidel end mõjutada.
10. Väljendab oma korrektse välimuse ja viisaka käitumisega lugupidavat suhtumist kolleegidesse, klientidesse, partneritesse vms.
11. Kasutab oma valdkonnas kokkulepitud oskuskeele mõisteid ja termineid.
12. Kasutab enese suuliseks või kirjalikuks väljendamiseks eesti keelt tasemel B1 ja vähemalt ühte võõrkeelt tööalaseks suhtlemiseks (vt lisa 1).
13. Kasutab infotehnoloogilisi vahendeid algtasemel kasutaja tasemel (vt lisa 2).

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.3.1 Kliendi nõustamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad

1. Nõustab klienti või tema tugivõrgustiku liikmeid.
2. Selgitab välja kliendi vajadused, võimalused ja varasema kogemuse abivahendi kasutamisel.

3. Tutvustab riigi poolt korraldatavat abivahendite teenust; vajadusel saadab edasi sobivasse asutusse.	
4. Tuvastab ja sõnastab tegutsemisvõime probleemid; hindab võimalusi ja strateegiaid probleemidele lahenduse leidmiseks.	
5. Nõustab klienti lähtuvalt ettevõtte poolt pakutavatest abivahenditest, arvestades kasutuskeskkonda, -otstarvet ja -eesmärki.	
B.3.2 Abivahendi valimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad	
1. tutvub kliendi dokumentidega (nt tõend, retsept, rehabilitatsiooniplaan);	
2. dokumentidele tuginedes selgitab küsitluse ja vaatluse teel välja sobiva abivahendi; vajadusel suunab kliendi edasi vastava valdkonna spetsialisti juurde;	
3. valib sobiva abivahendi ettevõtte toodete hulgast;	
4. reguleerib abivahendi vastavalt tootja kasutusjuhendile ning kliendi vajadustele;	
5. selgitab abivahendi kasutamist, abivahendi hooldamise tingimusi, kasutuskõlbmatu abivahendi asendamistingimusi, abivahendi kasutamisega seotud ohutegureid, üürimise korral abivahendi kohustusliku hoolduse tingimusi ja sagedust.	
B.3.3 Võrgustikutöö	EKR tase 4
Tegevusnäitajad	
1. teeb koostööd kliendi ja/või tema tugivõrgustikuga, arvestades abivahendist tulenevaid nõudeid kasutuskeskkonnale ja kliendi tegutsemispiiranguid;	
2. teeb vajaduse korral koostööd tervise valdkonna asutustega, abivahendeid pakkuvate ettevõtete jm.	
B.3.4 Abivahendi tehingu teostamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad	
1. tutvustab kliendile hinnainfot ning üüri- ja/või müügingimusi;	
2. vajaduse korral koostab hinnapakumise;	
3. vormistab üüri- ja/või müügidokumentid vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENSIID

B.3.5 Abivahendi spetsialist, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad	
1. Kasutab ISO-klassifikaatorit ja kodeerimise süsteemi ja teab RFK klassifikaatori põhialuseid.	
2. Jälgib valdkonnas toimuvaid muutusi ja suundumusi, et olla uuendustega kursis.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	25-01112023-2.1/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Tauno Asuja, Eesti Puuetega Inimeste Koda Ligita Haavik, Tervise Abi Kadri Lemberg, Invaru Aili Lopman, Abivahendite keskus Hille Maas, Eesti Töötukassa Anne-Mari Rebane, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool Liis Türbsal, Sotsiaalkindlustusamet
3. Kutsestandardi kinnitaja	Sotsiaalhoolekande Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	27
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	01.11.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	31.10.2028

7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3253 Kohalike omavalitsuste tervishoiutöötajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Assistive Technology Specialist (ATS), EstQF Level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamiskaala	